AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCY FOR STATISTICS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

SAOPĆENJE
FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR X **SARAJEVO, 20.12.2016.** **BROJ/ NUMBER: 11**

EKONOMSKE STATISTIKE

ECONOMIC STATISTICS

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA U BOSNI I HERCEGOVINI U NOVEMBRU 2016. GODINE

CONSUMER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN NOVEMBER 2016

U novembru 2016. godine na mjesečnom nivou zabilježen rast nivoa cijena za 0,2%.

Cijene proizvoda i usluga koje se koriste za ličnu potrošnju u Bosni i Hercegovini mjerene indeksom potrošačkih cijena, u novembru 2016. godine u odnosu na prethodni mjesec, u prosjeku su zabilježile rast nivoa cijena za 0,2%.

In November 2016, on average, price level increase by 0,2%.

By divisions of COICOP classification in November 2016 compared to previous month, price levels recorded an increase by 0,2%.

Više cijene u odjeljcima Alkoholnih pića i duhana, Stanovanja i režijskih izdataka, Prijevoza, Restorana i hotela te Ostalih dobara i usluga.

Posmatrano po odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), u novembru 2016. godine u odnosu na prethodni mjesec, u prosjeku je zabilježen rast cijena u odjeljcima Alkoholnih pića i duhana za 0,1%, Stanovanja i režijskih izdataka za 0,2%, Prijevoza za 0,6%, Restorana i hotela za 0,2% te Ostalih dobara i usluga za 0,8%.

Higher prices in divisions of Alcoholic drinks and Tobacco, Housing, electricity, water, gas and other fuels, Transport, Restaurants and Hotels and Other goods and services.

By divisions of COICOP classification, in November 2016 as compared to the previous month, the price index increased in division of Alcohol and Tobacco by 0,1%, Housing and utilities by 0,2%, Restaurants and Hotels by 0,2% and Other goods and services by 0,8%.

Niže cijene u odjeljcima Namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće.

Posmatrano po odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), u novembru 2016. godine u odnosu na prethodni mjesec, u prosjeku je pad nivoa cijena zabilježen samo u odjeljku Namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće za 0,1%.

Lower prices in division of Furniture and Furnishing.

By divisions of COICOP classification in November 2016 compared to previous month, the price index decreased in division of Furnishing, household equipment and regular maintenance of the Household by 0,1%.

U ostalim odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), za isti period nisu zabilježene prosječne mjesečne promjene nivoa cijena.

In other divisions of COICOP classification, in the same period there were no average price level changes registered.

Na godišnjem nivou u prosjeku zabilježen pad nivoa cijena od 0,3%.

Nivo cijena u novembru 2016. u odnosu na isti mjesec prethodne godine niži je za 0,3%.

Prosječni pad cijena je zabilježen u odjeljcima Hrana i bezalkoholna pića za 0,5%, Odjeća i obuća za 8,4%, Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće za 1,2%, Prijevoz za 1,3% te Komunikacije za 1,0%.

Prosječni rast cijena zabilježen je u odjeljcima Alkoholna pića i duhan za 6,6%, Stanovanje i režijski izdaci za 0,9%, Zdravstvo za 0,1%, Obrazovanje 0,6%, Rekreacija i kultura te Ostala dobra i usluge za 0,1%.

On annual level, on average, price levels decreased by 0,3%.

The price level in November 2016 as compared to the same month of the previous year decreased by 0,3%.

The decrease of prices on average was recorded in divisions of Food and non-alcoholic beverages by 0,5%, Clothing and footwear by 8,4%, Furniture and furnishing by 1,2%, Transport by 1,3% and Communications by 1,0%.

The average increase of prices was recorded in divisions of Alcoholic beverages and tobacco by 6,6%, Housing, water, electricity, gas and other fuels by 0,9%, Health by 012%, Education by 0,6%, Recreation and Culture and Other goods and services by 0,1%.

Indeks potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u novembru 2016. godine

The Consumer Price Index by COICOP classification in November 2016

COICOP	Odjeljak	XI2016 / X2016	XI2016 / XI2015	XI 2016 / XII2015	I-XI 2016 / I-XI 2015	XII2016-XI2016 / XII2015-XI2015	XI2016 / Ø2010	*Division*	*COICOP*
00	**Ukupan indeks**	**100.2**	**99.7**	**99.8**	**98.8**	**98.8**	**102.8**	**Total Index**	***00***
01	**Hrana i bezalkoholna pića**	**100.0**	**99.5**	**99.1**	**98.9**	**98.9**	**101.5**	**Food and non-alcoholic beverages**	***01***
01.1	Hrana	99.9	99.4	98.8	98.7	98.7	101.2	Food	*01.1*
01.2	Bezalkoholna pića	101.1	100.7	101.4	100.1	100.1	103.1	Non-alcoholic	*01.2*
02	**Alkoholna pića i duhan**	**100.1**	**106.6**	**106.7**	**107.5**	**107.4**	**156.0**	**Alcoholic beverages and**	***02***
02.1	Alkoholna pića	100.4	101.6	101.8	99.3	99.3	103.5	Alcoholic drinks	*02.1*
02.2	Duhan	100.0	107.8	107.8	109.5	109.4	177.2	Tobacco	*02.2*
03	**Odjeća i obuća**	**100.0**	**91.6**	**93.1**	**91.2**	**91.3**	**63.8**	**Clothing and footwear**	***03***
03.1	Odjeća	100.1	91.9	94.2	91.3	91.3	65.2	Clothing	*03.1*
03.2	Obuća	99.6	90.9	91.1	91.1	91.3	60.2	Footwear	*03.2*
04	**Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti**	**100.2**	**100.9**	**100.9**	**100.3**	**100.4**	**112.0**	**Housing, water, electricity, gas and other fuels**	***04***
04.1	Stanarina	100.0	104.0	104.2	101.7	101.5	108.8	Actual rentals for housing	*04.1*
04.3	Održavanje i popravka stana	100.0	100.3	100.4	100.4	100.4	101.6	Maintenance and repair of the dwelling	*04.3*
04.4	Vodosnabdjevanje i različite komunalne usluge	100.0	100.2	100.2	101.0	101.2	123.7	Water supply and miscellaneous services relating to	*04.4*
04.5	Električna energija, plin i drugi energenti	100.2	100.8	100.9	100.0	100.1	112.0	Electricity, gas and other fuels	*04.5*
05	**Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće**	**99.9**	**98.8**	**99.1**	**98.9**	**98.9**	**100.7**	**Furnishings, household equipment and routine maintenance of**	***05***
05.1	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	100.0	99.9	100.7	99.7	99.6	100.1	Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings	*05.1*
05.2	Tekstilni proizvodi za kuću	100.0	98.8	99.0	98.3	98.4	97.8	Household textiles	*05.2*
05.3	Kućanski aparati	100.1	100.3	100.5	99.2	99.2	100.4	Household	*05.3*
05.4	Stakleno i stolno posuđe	99.3	98.6	98.4	99.6	99.6	99.3	Glassware. tableware and household utensils	*05.4*
05.5	Alat i oprema za kuću i vrt	100.0	98.1	98.1	100.0	100.1	106.1	Tools and equipment for	*05.5*
05.6	Dobra i usluge za redovno održavanje kuće	99.6	97.7	97.9	97.9	97.9	100.3	Goods and services for routine household	*05.6*
06	**Zdravstvo**	**100.0**	**100.1**	**100.0**	**100.5**	**100.5**	**98.1**	**Health**	***06***
06.1	Medicinski proizvodi, pomagala i oprema	100.1	101.1	101.1	101.0	101.1	97.6	Medical products, appliances and equipment	*06.1*
06.2	Zdravstvene usluge, osim bolničkih	100.0	95.3	95.3	98.5	98.6	97.7	Out-patient services	*06.2*
06.3	Bolničke usluge	100.0	104.6	104.6	101.7	101.5	104.6	Hospital services	*06.3*
07	**Prijevoz**	**100.6**	**98.7**	**99.9**	**94.2**	**94.2**	**99.3**	**Transport**	***07***
07.1	Kupovina vozila	100.2	98.1	98.1	98.0	98.2	99.9	Purchase of vehicles	*07.1*
07.2	Upotreba prijevoznih sredstava	100.8	98.6	100.2	92.4	92.3	98.3	Operation of personal transport equipment	*07.2*
07.3	Usluge prijevoza	100.1	99.9	99.8	100.0	99.9	107.0	Transport services	07.3

***nastavak tabele**

COICOP	Odjeljak	XI2016 X2016	XI2016 XI2015	XI 2016 XII2015	I-XI 2016 I-XI 2015	XII2016-XI2016 XII2015-XI2015	XI2016 Ø2010	*Division*	*COICOP*
08	**Komunikacije**	**100.0**	**99.0**	**99.0**	**99.1**	**99.1**	**109.3**	***Communication***	***08***
08.1	Poštanske usluge	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	108.6	*Postal services*	*08.1*
08.2	Telefonska i telefaks oprema	99.3	96.6	96.4	100.1	100.1	77.4	*Telephone and telefax equipment*	*08.2*
08.3	Telefonske i telefaks usluge	100.1	99.0	99.0	99.0	99.1	110.2	*Telephone and telefax services*	*08.3*
09	**Rekreacija i kultura**	**100.0**	**100.1**	**100.2**	**99.9**	**99.9**	**102.7**	***Recreation and culture***	***09***
09.1	Audiovizuelna. foto i informatička oprema	99.2	93.8	95.1	94.4	94.4	83.9	*Audio-visual.photo and information processing equipment*	*09.1*
09.2	Ostala trajna dobra za rekreaciju i kulturu	99.6	104.6	104.6	100.9	100.8	112.2	*Other major durables for recreation and culture*	*09.2*
09.3	Ostali predmeti i oprema za rekreaciju. vrt i kućni ljubimci	100.2	99.6	99.8	99.4	99.5	100.7	*Other recreational items and equipment. gardens and pets*	*09.3*
09.4	Usluge rekreacije i kulture	100.0	102.0	101.9	101.0	100.9	110.2	*Recreational and cultural services*	*09.4*
09.5	Novine. knjige i pisaći pribor	100.0	100.4	100.5	100.3	100.3	101.7	*Newspapers. books and stationery*	*09.5*
09.6	Paket aranžmani	102.3	101.1	100.4	106.1	106.6	130.7	*Package holidays*	*09.6*
10	**Obrazovanje**	**100.0**	**100.6**	**100.6**	**101.2**	**101.2**	**105.9**	***Education***	***10***
10.1	Predškolsko i osnovno obrazovanje	100.0	101.5	101.5	102.1	102.2	115.4	Pre-primary and primary education	10.1
10.2	Srednjoškolsko obrazovanje	100.0	100.4	100.4	100.8	100.8	*	Secondary education	10.2
10.4	Univerzitetsko obrazovanje	100.0	100.5	100.5	100.4	100.4	103.3	*High school and university education*	*10.4*
10.5	Obrazovanje nedefinisano po nivou	100.0	99.8	99.8	103.3	103.7	106.9	*Education not definable by level*	*10.5*
11	**Restorani i hoteli**	**100.2**	**100.0**	**99.9**	**100.5**	**100.6**	**105.4**	***Restaurants and hotels***	***11***
11.1	Usluge ishrane	100.0	100.2	100.2	100.7	100.7	105.7	*Catering services*	*11.1*
11.2	Usluge smještaja	100.9	99.0	99.0	99.9	100.1	104.4	*Accommodation services*	*11.2*
12	**Ostala dobra i usluge**	**100.8**	**100.1**	**100.3**	**99.8**	**99.8**	**101.1**	***Other goods and services***	***12***
12.1	Lična njega	101.3	100.3	100.5	99.7	99.7	101.1	*Personal care*	*12.1*
12.3	Lični predmeti druge namjene	99.5	98.5	98.7	98.8	98.8	99.0	*Personal effects n.e.c.*	*12.3*
12.5	Osiguranje	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	*Insurance*	*12.5*
12.6	Finansijske usluge	100.0	100.2	100.2	101.7	102.0	*	*Financial services*	*12.6*
12.7	Ostale usluge	100.6	100.3	100.6	99.8	99.8	102.9	*Other services n.e.c.*	*12.7*

***-Referentni indeks nedostupan radi naknadnog uvođenja na listu proizvoda.**

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Definicija indeksa potrošačkih cijena

Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih ličnih potreba na ekonomskoj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Namjena

Svrha prikupljanja potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini je dobijanje mjere inflacije u zemlji. entitetima i Distriktu Brčko. Pored toga indeks potrošačkih cijena se koristi i za usklađivanje plaća i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima. te penzija i socijalnih davanja. Također se koristi i za očuvanje vrijednosti kod ugovora s indeksnim klauzulama. omogućuje upoređivanje stope inflacije s drugim zemljama. omogućuje upoređivanje kretanja cijena unutar zemlje između pojedinih regiona i služi kao osnov za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2016. godini čini 601 proizvod. Svakog mjeseca prikuplja se oko 21000 cijena na unaprijed definisanom uzorku prodajnih mjesta na dvanaest geografskih lokacija.

Obuhvat indeksa

Geografski obuhvat. Cijene se prikupljaju na dvanaest lokacija (gradova) u zemlji (Banja Luka. Bihać. Bijeljina. Brčko. Doboj. Istočno Sarajevo. Mostar. Prijedor. Sarajevo. Trebinje. Tuzla. Zenica) odabranih prema kriteriju broja stanovnika i njihovoj ulozi u geografskom području kojem pripadaju.

Obuhvat proizvoda. Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje kupuje stanovništvo radi finalne potrošnje. Obuhvat dobara i usluga redovno se revidira kako bi se očuvala reprezentativnost liste proizvoda s obzirom na ukuse potrošača i njihove navike u pogledu kupovine.

NOTES OF METHODOLOGY

Defintion of Consumer Price Index

Consumer Price Index *represents a measure of avereage prices (goods and services) which consumers buy for their personal needs.*

Purpose

Consumer Price Index *in Bosnia and Herzegovina is used as a measure of inflation in state. entites and District Brcko. It can be used as an indicator of values with index clauses. it also serves as a deflator of final consumer purchasing power and it is also used in inflation comaprison among other regions. CPI can serve as a deflator of National accounts data and other purposes.*

Consumer Price Index in Bosnia and Herzegovina

Consumer Price Index in Bosnia and Herzegovina is caluculated on the basis of the respresentative list of products that in year 2016 consisted of 601 different items. Each month over 21 000 prices are being collected in accordance with defined sample of outlets and 12 geographical locations.

Scope of the index

Geographic coverage. *The prices are being collected in 12 geographic locations (towns) in country (Banja Luka. Bihac. Bijeljina. Brcko. Doboj. Istocno Sarajevo. Mostar. Prijedor. Sarajevo. Trebinje. Tuzla. Zenica) chosen by the criterion of their weight in terms of population and their role with respect to the geographical areas that they belong to.*

Product coverage. *All relevant goods and services bought by the reference population for the purpose of final consumption are included in the index. The coverage of goods and services is reviwed regularly in order to ensure the representativnes of the basket with respect to the consumer tastes and purchasing practices.*

Snimanje cijena

Sve cijene se prikupljaju lokalno na način da snimatelji od entitetskih Zavoda za statistiku i Agencije za statistiku BiH dobijaju jasne specifikacije naziva proizvoda i njegove COICOP šifre te jedinice mjere koje trebaju posmatrati na terenu. Snimatelji na osnovu tih informacija samostalno biraju konkretan proizvod čiju će cijenu snimati na određenom prodajnom mjestu. Snimatelj mora izabrati konkretni proizvod u skladu sa kriterijem najprodavanijeg proizvoda na datom prodajnom mjestu. Kako bi se osiguralo da snimatelji iz mjeseca u mjesec snimaju cijene istih proizvoda te kako bi se moglo pratiti koje proizvode snimatelji posmatraju na terenu oni u upitnik unose i unaprijed definisan skup dodatnih karakteristika proizvoda i informacije o eventualnim zamjenama proizvoda ukoliko ih bude. Takav način snimanja omogućuje praćenje promjene kretanja cijena između dva perioda ali ne i poređenje prosječne cijene između različitih geografskih lokacija.

Price collection

All the prices are being collected by the personnel of the statistical institutions in both entities and BHAS. The price collectors recive a clear specifications of the item name. it's COICOP code and unit of measurment that they should collect in specific outlet. They choose a concrete item for price collecting in specific outlet. in accordance with the criterion of the most sold products in that outlet. In order to be sure that the collector is collecting prices for exactly the same items each month. the form for the price collecting also includes the informations on detailed product description in terms of brands.variety and quantity. as well as the informations on possible replacements of items. All of this allows us the monitor the exact price change in two different periods. but not the comparison of average prices between different geographical locations.

Za potrebe indeksa potrošačkih cijena snimanje cijena se vrši sljedećih dana u mjesecu:

- za poljoprivredne proizvode koji se prodaju na tržnicama cijene se prikupljaju dva puta mjesečno i to u prvoj i trećoj sedmici u mjesecu;
- za sve ostale proizvode cijene se u skladu sa važećim Evropskim regulativama prikupljaju jedanput mjesečno (između 1. i 21. u mjesecu) s tim da se nužno održava isti interval između prikupljanja.

For the purposes of CPI calculations the price collection is scheduled as follows:

- *for agricultural products sold on green markets the prices are being collected twice a month. in the first and third week of a month;*
- *for other items the prices. in accordance with European Regulative. are being collected once a month (on the 1 and 21 of the month) with the obligation of maintaining the interval of price collection.*

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena su koeficijenti koji odražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćem teritoriju. Pomoću njih se izračunavaju elementarni indeksi kao ponderisani prosjeci. Bazirani su na podacima povezanim sa finalnom potrošnjom domaćinstava i na podacima o broju stanovnika.

Osnovni izvor podataka za izradu pondera za obračun indeksa potrošačkih cijena je Anketa o potrošnji domaćinstava. Za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena od januara 2014. godine primjenjuju se ponderi koji se baziraju na podacima iz Ankete o potrošnji domaćinstava za 2011. godinu. Ponderi se svake godine korigiraju s kretanjem cijena u prethodnoj godini.

Weights

Weights used for calculating the CPI reflect relative importance of the sampled goods or services in the total consumption of resident households within the domestic territory. They are used for elementary indices calculations as the weighted averages. They are based on the data linked to the household final consumption and population.

The most important data source for calculating the weights used in the consumer price indices are the Household Budget Survey. Since January 2014 the compilation of the CPI has been based on the weights derived from household expenditures from the Household Budget Survey 2011 updated every year according to price movement recorded in a previous year.

Klasifikacija

Za klasificiranje proizvoda iz statistike potrošačkih cijena upotrebljava se Klasifikacija lične potrošnje prema namjeni (Classification of Individual Consumption by Purpose-COICOP) koja dijeli izdatke na dvanaest osnovnih odjeljaka proizvoda i usluga za koje se izračunavaju indeksi.

Agregiranje

Izračunavanje indeksa potrošačkih cijena počinje izračunavanjem elementarnih indeksa (indeksa proizvoda) i indeksa reprezentativnih stavki na nivou gradova. Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi geometrijska sredina. Agregirani indeksi se nakon toga izračunavaju korištenjem Laspeyres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu. počevši od indeksa reprezentativnih stavki na nivou entiteta sve do općeg indeksa za Bosnu i Hercegovinu. Referentna baza za izračunavanje indeksa je 2010. godina.

Ostale definicije

Proizvod: bilo koji proizvod ili usluga za ličnu potrošnju koji se mogu kupiti. Skupni naziv za proizvode i usluge.

Reprezentativna stavka: proizvod na najnižem nivou agregacije. odnosno proizvod u prodajnom mjestu na jednoj geografskoj lokaciji za koji se može procijeniti ponder.

Stopa promjene: stopa promjene u specifičnom referentnom periodu u poređenju sa vrijednošću sa početka tog perioda ili iz konkretno definisanog ranijeg perioda.

Classification

The classification of products used in the CPI is based on the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). The COICOP divides consumer expenditures into twelve different divisions of consumer goods and services.

Aggregation

Consumer Price Index calculation begins with the computation of elementary aggregate indices (items indices) and representative position at the level of towns. Elementary aggregate indices are calculated by using Laspeyres formula for weighted arithmetic mean starting from the level of representative positions indices at the level of entities to the overall index at the level of Bosnia and Herzegovina. Reference base year for index calculation is 2010.

Other definitions

Products: *any consumer goods or services that can be purchased. a term covering both goods and services.*

Representative position: *lowest level of product aggregation. i.e. item in an outlet in a geographic location with a weight.*

Rate of change*: rate of change of prices in a specific reference period compared with the value from the beginning of that period or from specifically defined earlier period or in a specific period of time.*

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine. 71000 Sarajevo. Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina. 71000 Sarajevo. Zelenih beretki 26

Telefon/*Phone*: **+387 (33) 911 911** · **Telefaks**/*Telefax*: **+387 (33) 220 622**
Elektronska pošta/*E-mail :* **bhas@bhas.ba** · **Internetska stranica**/*Web site*: **http: //www.bhas.ba**

Odgovara: direktor mr.sc. Velimir Jukic
Person responsible: M.Sc. Velimir Jukic. Director

Saopćenje priredili: Rubina Ligata i Gorčin Stojanović
Prepared by: Mrs. Rubina Ligata and Mr.Gorcin Stojanovic

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internet.
First Release data are also published on the Internet